

La narrativa gironina contemporània

Narcís-Jordi Aragó i el seu equip de redacció han decidit que calia posar l'ull de la *Revista de Girona* en un tòpic recent, el del boom de la narrativa gironina actual. Han encarregat el dossier a uns especialistes que han seguit el criteri, discutible però útil, de situar el fenomen en una perspectiva històrica i d'abraçar el nombre més alt possible de protagonistes. El dossier que el lector té a les mans és un material que agrairan els que busquen una ampla panoràmica informativa més que no pas valoracions, però també els investigadors futurs —cal suposar que n'hi haurà si el boom deixa de ser un eslògan més del gironisme i es converteix en una sòlida realitat.

Per què parlem de boom? —de petit boom? En primer lloc perquè d'ençà de la lleva modernista (la dels Vayreda, Bertrana, Víctor Català, Pous i Pagès, Ruyra i un cert Palol) no hi havia hagut en els nostres territoris entotsolats una generació tan densament poblada de prosistes amb voluntat de narradors; i, en canvi, un número de la *Revista de Girona* (el de l'abril de l'any passat), paral·lel a aquest, demostrava que els poetes (aquí com arreu— vivim en un país delíric) no hi han deixat mai de créixer. Però hi ha més raons. Per exemple: És sabut que els premis literaris serveixen, sobretot, per dissimular la falta de polítiques culturals; l'acte de proclamació dels guanyadors és una avorrida festa social però porta tan bona publicitat escrita i audiovisual que les digníssimes autoritats hi pirategen a desdir i en treuen sempre molt més partit que no els càndids protagonistes. Doncs bé, resulta que hi ha premis insòlits que compleixen els modestos objectius que pretenen. Estic parlant del «Just M. Casero», és clar —mal que em pesi perquè en sóc part interessada. El «Casero» ha contribuït a animar la presència d'uns noms nous, normalment joves, que han estat escollits seguint un criteri força homogeni: aportaven, a cada moment i amb poques excepcions, alguna novetat (lingüística o retòrica) en el context general català. El Casero ha donat als guanyadors, més que diners, la possibilitat d'editar el que sovint ha estat un primer llibre. Tinc la impressió que el «Recull» n'ha pres bona nota incorporant aquesta característica a la seva sòlida, bé que dispersa, tradició.

Un altre factor decisiu ha estat l'existència del *Punt Diari*, que ha cedit als escriptors la possibilitat de foguejar-se en la dura urgència quotidiana. Molts dels guanyadors dels dos certàmens mencionats i altres escriptors, amb o sense premi, han aprofitat aquesta gimnàstica (Cantalozella, Fonalleras, Garcia Cornellà, Manzana, Nif, Roca, Valls...); alguns d'ells, a més, comencen a tenir cara i ulls en l'escenari del que podríem anomenar (amb una mica de rubor) opinió pública gironina. L'èxit (això és: travessar l'endogàmia barcelonina) només l'han aconseguit, de moment (a banda la sòlida carrera d'A. Gardella i Dolors G. Cornellà en l'àmbit infantil), els dos autèntics protagonistes d'aquesta història: M. Mercè Roca i J.M. Fonalleras. Val la pena remarcar que l'han aconseguit per camins ben diferents i amb paradigmes retòrics prou oposats.

Hi ha encara un altre aspecte a tenir en compte: la progressiva normalització del català en la vida gironina. Molts d'aquests narradors tenen, encara, l'ofici per aprendre; però escriuen en un català força fluid i natural. El poliran més (o haurien de fer-ho) però de moment han arrancat sense l'encarcament dels seus col·legues barcelonins de generació.

Tots aquests factors no tenen res a veure amb les coses que aquests escriptors narren. Ni amb la manera com tracten el material: són ben diferents els uns dels altres i seria, més que inútil, un inconvenient penjar-los una llufa unitària. El fenomen, a més, no s'esgota amb el que, de moment, ha aparegut i no hi ha res que ens indiqui que cal acotar-lo. Apareixeran altres noms i se'n fondrà més d'un. El temps, aquest vent implacable, s'emportarà la palla.